

ARAP DEVRİMLERİ: DEĞİŞİM VE SÜREKLİLİK

Tunus'ta üniversite mezunu bir işportacının kendini yakmasıyla başlayan, sonrasında ise Libya ve Mısır'a sirayet eden, en son gittiği iki ülkede, Yemen ve Suriye'de ise halen süren iç savaşın yaşandığı Arap Baharı, bugünden nasıl görünüyor; başarıları, hataları neler ve edinilen tecrübe ile Arap halkları bundan sonra nasıl davranacak? Tüm bu soruların cevapları ve başlangıcının üzerinden 10 yıl geçen Arap Baharı'nın küresel, bölgesel ve yerel sonuçları, bizzat devrimlerin içinde de bulunan tanıklarının anlatımıyla Arap Devrimleri kitabında aktarılıyor.

Muhammed **Omar**

mohamadkhaled721@gmail.com

Arap Devrimleri: Değişim ve Süreklilik" isimli kitap, Ramazan Yıldırım ve Mahmut Alrantisi editörlüğünde

SETA Vakfı tarafından yayımlandı. 10 yıllık Arap Baharı sürecini değerlendirmek noktasında, büyük bir öneme sahip olan bu kitap, dört bölümden oluşuyor. Bunlar sırasıyla; Arap Baharı ve Ortadoğu'nun dinamikleri, Arap devrimleri ve küresel aktörler, Arap devrimleri ve bölgesel aktörler ile Arap Baharı sürecine tanıklık etmiş 5 Arap ülkesinin tecrübeleri. Kitap, yazarların Arap devrimlerini yakından takip etmiş, hatta içinde yer almış kişiler tarafından yazılmış olması ile de öne çıkıyor.

Arap devrimlerinde değişim ve dönüşüm sürecinin on yıllık bir muhasebesinin yapıldığı kitapta, bu devrimlerin, bölgesel ve küresel etkileri inceleniyor. Arap devrimlerinin tanıkları diyebileceğimiz yazar, akademisyen ve siyasetçilerin birer makaleyle katkıda buldukları kitapta, Arap Baharı farklı açılardan yorumlanarak tartışılıyor. Kitapta, bu devrimlerin meydana geliş sebepleri, neden başarılı olup olmadığı, bunlardan çıkarılması gereken dersler ve başka değişim fırsatlarının neler olduğu gibi sorulara cevap aranıyor.

Arap devrimlerinin değişim ve süreklilik açısından ele alındığı kitapta; devrimlerin on yıllık muhasebesi, uluslararası ve bölgesel aktörlerin politikaları ile devrime tanıklık yapan ülkelerin tecrübeleri gibi konular, uzman akademisyen, yazar ve siyasetçilerin katkılarıyla değerlendirildi. SETA Genel Koordinatörü Burhanettin Duran'ın, "isyan" olarak isimlendirdiği sürecin on yıllık muhasebesi ve Türkiye'nin yerini kaleme aldığı kitapta, Tunus eski Cumhurbaşkanı Munsif Merzuki ise Arap devrimlerinin uzun bir hikayenin başlangıcı olduğu anlatımıyla yer alıyor. Mısırlı siyasetçi Eyemen Nur'un "On Yıl Önceki Mısır Devriminin Stratejik Vizyonu ve Gelecekteki Kazanımların İşaretleri" başlıklı yazısıyla katkıda

bulduğu kitapta, Arap devrimlerinin gölgesinde kalan Filistin ve Kudüs meselesini Hamas siyasi lideri Halid Meşal değerlendiriyor. Mısırlı akademisyen Seyfuddin Abdülfettah, Arap devrimlerinin geleceği nasıl şekillendirdiğini ve bundan çıkarılması gereken dersleri, Türkiye'de Arapça olarak yayınlanan "Ru'ye Türkiye" dergisinin Genel Yayın Yönetmeni Ramazan Yıldırım Arap devrimlerinin teolojisini "yeni ictihad" ve "yeni müctehid" kavramları üzerinden ve Filistinli aydın Şefik Nazım El-Gabra da Arap devrimlerinin bölgesel önemini anlatıyor.

Kitapta, uluslararası aktörlerden ABD'nin Arap devrimleriyle ilgili stratejisini Talha Köse ve Abdullah Enes Tüzgen, Avrupa Birliği ve Arap devrimlerini Veysel Kurt, Rusya'nın strateji ve politikasını Mehmet Çağatay Güler, Çin'in Ortadoğu politikasını da Kadir Temiz yorumladı. *Insight Turkey* editörü Muhittin Ataman, Türkiye'nin Arap devrimleri sonrası bölge politikasını, "Yeni Bir Dönem Yeni Bir Politika" başlığıyla kaleme alırken Serhan Afacan uyguladığı dış politikayla tartışmaların odağında yer alan İran'ın, Mahmut Alrantisi Körfez ülkelerinin, Adnan Ebu Amir de İsrail'in Arap Baharı hakkındaki politikalarını analiz ettiler.

Arap devrimlerine sahiplik yapan ülkelerin son on yıllık zaman diliminde yaşadığı değişim-dönüşüm ve tecrübeleriyle ilgili analizler ise kitabın son bölümünde yer alıyor. Arap devrimlerinin fitilini ateşleyen ülke olan Tunus'un Yasemin Devrimi ve tecrübelerini Cezire Araştırmalar Merkezi direktörlerinden İzzeddin Abdulmevla, Mısır'ın 25 Ocak Devrimi'ni, sivil idare tecrübelerini ve sonraki gelişmeleri siyaset bilimci İsam Abduşşafi analiz etti. Arap devrimlerinin yakın tanıklarından Cuma El-Kımatı Libya tecrübelerini, Rıdvan Ziyade Suriye'nin kaderini ve Muhammed Zahiri de Yemen tecrübelerini kaleme alarak kitaba katkı sağladılar.

Ortadoğu'da siyaset konuları üzerinde çalışan araştırmacı ve öğrenciler için önemli bir kaynak oluşturabilecek kitabın, birçok konuda önemli bir katkı sağlayacağı aşikar. **K**

Mısır'da dönemin Genelkurmay Başkanı Abdülfettah Sisi yönetimindeki ordu, 3 Temmuz 2013'te yönetime el koymuş ve ülkenin seçilmiş ilk Cumhurbaşkanı Muhammed Mursi'yi görevden uzaklaştırmıştı. Askeri darbeyi protesto eden milyonlarca göstericinin başkent Kahire'deki Rabia'tül Adeviyye ve Nahda meydanlarında 48 gün süren barışçıl eylemleri 14 Ağustos 2013'te güvenlik güçlerinin kanlı müdahalesine maruz kalmış, Müslüman Kardeşler Teşkilatı (İhvan) rakamlarına göre bu katliamlarda 2 bin 600 kişi ölmüş, 7 bin kişi de yaralanmıştı. Rabia katliamı ve ardından yaşanan baskılar sonucu çoğunluğu İhvan mensubu binlerce Mısırlı ülkeden ayrılmak zorunda kaldı. Mısır'ın başkenti Kahire'de 27 Aralık 2013'te, Mursi destekçileri protesto gösterisi yapmıştı. (Mohammed Elshamy/AA)